ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΟΜΩΣ εἶνε κάμποσα χρόνια τώρα ποὺ οἱ γαμπροὶ ἀπὸ τὴν 'Αμερικὴ ἔγιναν ἄγγελοι σωτηρίας γιὰ τ' ἄπροικα κορίτσια. Ὕστερ' ἀπὸ μακροχρόνιο ξενητεμό, πολλοὶ μετανάστες ἔρχονται στὴν πατρίδα νὰ διαλέξουν τέλος τὴ συντρόφισσα τῆς ὑπόλοιπης ζωῆς τους, σύμφωνα μὲ τὴν 'Ελληνικὴ παροιμία ποὺ συμβουλεύει νὰ διαλέγη κανεὶς παποῦτσι ἀπὸ τὸν τόπο του, ἔστω καὶ μπαλωμένο.

Κ' ἡ κοπέλλες τῶν ἐπαρχιῶν στηρίζουν πειὰ τὶς περισσότερες ἐλπίδες τους στοὺς μετανάστες, ποὺ ξαναγυρίζουν κ' ἕνα λαϊκὸ τραγούδι βγῆκε σιγὰ—σιγά, ποὺ τὸ τραγουδοῦν κόλας ἡ κοπέλλες σὲ πολλὰ μέρη τοῦ Μωρηᾶ, ὅταν χορεύουν:

Ἤρθαν οἱ 'Αμερικάνοι,
Νύχτα-μέρα στὸ σεργιάνι,
Μὲ γαρούφαλλο στὸ πέτο
Γιὰ νὰ παντρευτοῦν ἐφέτο.
Τὰ κορίτσια τὰ καϋμένα,
Στέκουν παραπονεμένα.
Φρούστου-φρούστου τὸ φουστάνι,
«Πάρτε μας, 'Αμερικάνοι,
Μὴ γυρεύετε παράδες,
Τοῦ διαβόλου μασκαράδες!». (*)

Γιατί, βέβαια, δὲν εἶνε ὅλοι μὲ τὴν ἴδια πρόθεσι. Πολλοὶ δὲ ζητοῦν προῖκα, καὶ μένουν εὐχαριστημένοι νὰ διαλέξουν μιὰ καλὴ κοπέλλα, ὥμορφη —ἄ, προπάντων— γερὴ νοικοκυρά. Μὰ εἶνε κ' ἄλλοι πού ὕστερα, σιγὰ—σιγά, κάνουν λόγο καὶ γιὰ... τὰ ψιλά. Ἔτσι εἶνε ἡ κοινωνία, ἀνάκατη. Ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ τιχοδιῶχτες, καὶ οἱ παραδόπιστοι. Ἡ δίψα τοῦ χρήματος, ποὺ ἔχει γίνει πάθος, στοὺς μετανάστες ἰδίως, φανερώνεται σὲ λίγο.

—Δὲ σοῦ λέω, καλὸ εἶνε τὸ κορίτσι, μὰ πάλε πῶς; Νὰ ποῦν στὴν 'Αμέρικα πὼς τὴν πῆρα μὲ τὸ πουκάμισο; Εἶνε, δηλαδή, προσβολὴ γιὰ τὴν ἴδια. 'Εκεῖνο ποὺ θὰ δίνατε σὲ κάθε ἄλλον, θὰ τὸ δώσετε καὶ σὲ μένα. Καὶ πάλε τῆς κόρης εἶνε...

Ἔτσι μιλοῦν στὰ πεθερικά.

Ἔτσι μίλησε ἐπάνω—κάτω καὶ στὸν πατέρα τῆς Φωτούλας ὁ «κύριος» Παναγιώτης Θανασούλιας ἕνα βράδυ, ποὺ ἀποτραβηγμένοι σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ καφενείου, σχεδίαζαν τὸ γάμο.

Ἡ Φωτούλα ἔλειπε στὴν 'Αθήνα, μὰ ὁ μετανάστης εἶχε δεῖ τὸ κορίτσι δέκα μέρες προτήτερα στὸ μπαλκόνι, περνῶντας τάχα κατὰ σύμπτωσι, μὲ τὸ φίλο του τὸν κὺρ Λαυρέντη, τὸν ψάλτη.

—Νά! αὐτὴ εἶνε! Σοῦ ἀρέσει; εἶχε πεῖ ὁ ψάλτης ποὺ ἔκανε καὶ τὸν προξενητὴ κ' ἔβγαζε παραδάκια.

—Ὤ, γιές! τρέλλα!..., ἀπάντησε ὁ Θανασούλιας, σηκώνοντας τὸ κεφάλι καὶ ρουφῶντας μὲ τὸ μάτι τὴ Φωτούλα, ποὺ ἀντιφιλοφίστη, περιποιάτανε τὰ λουλούδια της τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Τώρα λοιπὸν δὲν εἶχαν, παρὰ νὰ κανονίσουν τὶς λεπτομέρειες μὲ τὸν πατέρα της.

Ὁ κὺρ Γιάννης, θέλεις ἀπὸ πεῖσμα, θέλεις ἀπὸ ψωροπερηφάνεια, ἐδήλωσε ὅτι «δὲν εἶνε δὰ καὶ ἄπροικο τὸ κορίτσι». Δέκα χιλιάδες εἶχε στὸ Ταμιευτήριο. Νὰ τὸ βιβλιάριό της, ποὺ τὰ εἶχε καταθέσει, δραχμὴ—δραχμούλα, κερδίζοντάς τα μὲ τὸ βελόνι της, τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι... Καὶ ξέχωρ' ἀτ' αὐτὰ θἄπαιρνε καὶ τὰ διαμαντικὰ ποὺ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὴ μακαρίτισσα τὴ μητέρα της, καὶ τὰ ρουχαλάκια της: δυὸ κασέλλες τίγκα! «Ἔ, ἔχει τὴν προικούλα του τἀφφανό».

—Ὅ,τι ἔχω, παιδί μου Παναγιώτη, ἐσυμπλήρωσε ὁ κὺρ Γιάννης, σφουγγίζοντας ἕνα δάκρυ ποὺ κρεμότανε στὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του, ὅ,τι ἔχω στὸν κόσμο τοῦτο, δικό της εἶνε... Νά, καὶ τὸ σπιτάκι ποὺ καθόμαστε, καὶ τὰ ἐπιπλάκια μας. Κι' ἀκόμα... δὲν ξέρω καλά.... μπορεῖ νὰ κληρονομήση καὶ μιὰ γρηὰ θειά της στὴν 'Αθήνα.... Εὐτέρπη τ' ὄνομά της, χήρα. Σ' αὐτὴ πάει τώρα, καὶ γρήγορα θὰ γυρίση....

Ὁ Θανασούλιας εἶχε βυθιστεῖ σὲ σκέψεις. Εἶχε πεῖ τὸν καφέ του καὶ τώρα τραβοῦσε τὴν ἀμερικάνικη πίπα του, στέλνοντας τοῦφες τὸν καπνὸ στὸ χαμηλὸ ταβάνι τοῦ καφενείου... Δὲν ἔμοιαζε ἥσυχος. Θἄλεγε κανεὶς πὼς στριφογύριζε στὴ θέσι του...

Τί σκέψεις γύριζαν στὸ μυαλό του; Ποιὸς ξέρει....

Σὲ μιὰ στιγμή, ἔλυσε τὴ σιωπή, λέγοντας:

—'Εγώ, ὅπως τὸ ξέρεις, κύριε Γιάννη, ἔχω καζαντήσει. Τρία μαγαζιὰ στὸ Τσικάγο, σπουδαῖα! Ἡ Φωτούλα θὰ περνᾶ σὰ βασίλισσα. Μόνο ἕνα δὲν ξέρουμε ἀκόμα... Τὸ ὁποῖον... δηλαδὴ θέλω νὰ πῶ, θὰ δεχτῆ τὸ κορίτσι.... Θὰ πῆ τὸ γιές;

Ὁ κὺρ Γιάννης στήλωσε ἀπότομα τὸ κορμί. Μιὰ ἀστραπὴ πέρασε στὰ μάτια τοῦ παληοῦ στρατιωτικοῦ.

—Πῶς;! Νὰ πῆ αὐτὴ ὄχι στὴ θέλησι τοῦ πατέρα της;... Τί λές, κὺρ Παναγιώτη, αὐτὸ δὲν ἔγινε ποτὲ σπὸ σπίτι μου!... Στὸ σπίτι μου πάντα γὼ ἤμουν ὁ κυβερνήτης.... Ἡ ἀποφάσεις μου ἦταν πάντα στρατιωτικὲς διαταγὲς γιὰ τὴ μακαρίτισσα τὴ γυναῖκα μου καὶ γιὰ τὴν κόρη μου.... Δόξα τῷ Θεῷ, τὰ κορίτσια στὶς ἐπαρχίες δὲν ἐχάλασαν ἀκόμα. Οἱ γονιοὶ προστάζουν, τὰ παιδιά μας ἀκοῦνε καὶ σκύβοιν τὸ κεφάλι... Κεῖνα τ' ἄλλα γίνονται ἀλλοῦ, μπορεῖ καὶ στὴν 'Αθήνα... Μὰ ἐδῶ ὄχι.... ὄχι ἀκόμα!....

—Μὰ.... δὲ θὰ ἤθελα πάλε, μουρμούρισε τάχα ὁ Θανασούλιας, δηλαδὴ δὲ θὰ μοῦ ἄρεσε.... μὲ τὸ στανιὸ.... νὰ τὴν ἀναγκάσουμε.... καταλαβαίνετε....;

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐπρόβαλε στὴν πόρτα τοῦ καφενείου ὁ κὺρ Λαυρέντης. Ἅμα τοὺς εἶδε νὰ κάθωνται μόνοι τους στὴ γωνιὰ καὶ νὰ κουβεντιάζουν ἥσυχα—ἥσυχα, ὁ προξενητὴς χαιρετήσασε εὐχαριστημένος. Ἡ δουλειὰ πήγαινε πρίμμα. Βέβαια κάτι θὰ εἶχε νὰ κερδίση κι' αὐτός. Τοὐλάχιστον ἕνα πενταρόσαρικο, χώρια τὸ ρολόϊ ποὺ τοὔχε ὑποσχεθεῖ νὰ τοῦ στείλη ἀπὸ τὸ Σικάγο ὁ «κύριος» Θανασούλιας μόλις θἄφτανε κεῖ γαμπρός. Καὶ θὰ ἤτανε βέβαια χρυσὸ τὸ ρολόϊ, ἀπὸ κεῖνα τὰ τεφαρίκια ποὺ φτειάνουνε στὴν 'Αμερική, γιατὶ ὁ Θανασούλιας εἶνε βέβαια πλούσιος ἄνθρωπος καὶ κουβαρντᾶς. Τυχερὴ ἡ Φωτούλα. Τρία μαγαζιὰ στὸ Σικάγο! δὲν εἶνε μικρὸ πράμα... 'Αλήθεια εἶνε πὼς αὐτοὶ οἱ 'Αμεριχάνοι τὰ παραφουσκώνουν ἅμα πρόκειται νὰ παντρευτοῦν, μὰ καὶ δυὸ μαγαζιὰ νὰ εἶχε, μὰ καὶ ἕνα μονάχα, πάλι ἦταν καλὸς γαμπρός. Τὴ σημερινὴ μέρα, δύσκολο πράμα ἡ ἀποκατάστασι τῶν κοριτσιῶν. Ὁ κὺρ Λαυρέντης μποροῦσε νὰ εἶν' εὐχαριστημένος γιατὶ κατάφερε κεῖνο τὸ συνοικέσιο, ἔτσι στὸ φτερό, χωρὶς πολλὰ τρεχάματα καὶ φασαρίες, ὅπως ἄλλα....

—Λοιπόν; εἶπε ζυγώνοντας. Πῶς πάει ἡ δουλειά μας;

—Καλῶς τὸν κὺρ Λαυρέντη μας! εἶπε ὁ πατέρας.

—Κάθησε νὰ πάρης καφέ! εἶπε ὁ μετανάστης καὶ χτύπησε τὰ παλαμάκια.

Μείνανε μιὰ ὥρα ἀκόμα. Εἶπαν πολλά. Ἡ ὑπόθεσις ἦταν τελειωμένη.

—Θὰ μιλήσω ἀμέσως στὴν κόρη μου, εἶπε ὁ κὺρ Γιάννης, καὶ τὴν Κυριακὴ ἀλλάζουμε τὰ δαχτυλίδια.

—Μὰ τί δαχτυλίδια; ἔκανε ὁ ψάλτης. 'Αρρεβωνιάσματα θὰ κάνετε τώρα; 'Εγὼ —νὰ μὲ συμπαθᾶτε κιόλας, μὰ μὲ τὸ θάρρος τῆς φιλίας— λέω νὰ λείψουν αὐτά. Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει, ποὺ λέει κ' ὁ ἀρχαῖος. Μιὰ ὥρα ἀργότερα, λέω, νὰ γίνη τὸ στεφάνωμα.

Ὁ κὺρ Λαυρέντης βιαζότανε γιὰ τὸ πενταρόσαρικο. Ἔπειτα, ἦταν καί τὰ ψαλτικά του, τὰ κουφέτα τοῦ γάμου, τὸ γλέντι... Καὶ προπάντων τὸ χρυσὸ ρολόϊ. Νὰ ἐξασφαλισθῆ τὸ ρολόϊ!....

Ὁ πατέρας τῆς Φωτούλας ἔριξε μιὰ ἐρωτηματικὴ ματιὰ στὸ μέλλοντα γαμπρό του:

—'Εσὺ τί λές, παιδί μου;

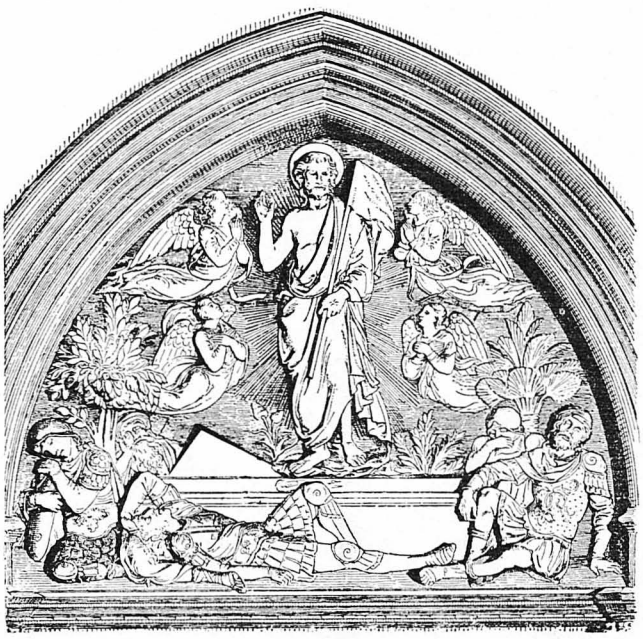

Ἡ 'Ανάστασις τοῦ Χριστοῦ.
(Ἐμαγιέ τοῦ γλύπτου Ντελλὰ Ρόμπια, στὴν ἐκκλησία Σάντα Μαρία Ντὲλ Φιόρε τῆς Φλωρεντίας).

(*) Τὸ λαϊκὸ τραγούδι κατέγραψε πρῶτος ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ λαογράφος κ. Φαίδων Κουκουλές. (Σημ. Στ. Δ.).

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΓΟΥΣΕΒ-ΟΡΕΜΠΟΥΡΓΟΚΙΙ

Η ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Ὁ διάκος πάνω ἀπὸ τ' ἀψηλὸ καμπαναριό, κύτταζε πέρα μακρυὰ τὰ λειβάδια, τὸ ποτάμι καὶ τὸ χωριὸ ποὺ ἁπλωνόταν ἀπὸ κάτω. Καὶ τοῦ φαινόταν πὼς ὅλα, καὶ τὰ λειβάδια καὶ τὸ ποτάμι καὶ τὸ χωριό, εἶχαν φορέσει τὰ πασχαλιάτικά τους καὶ τραγουδοῦσαν χαρούμενα. Πατοῦσε μὲ δύναμι τὸ ξύλο ποὺ ἦταν δεμένη ἡ γλῶσσα τῆς μεγάλης καμπάνας καὶ συγχρόνως μὲ τὰ χέρια του τὰ σχοινιὰ τῶν μικρῶν σημάντρων, ποὺ ὁ μελωδικός, γοργὸς καὶ συναρπαστικὸς ἦχος τους ἀνέβαινε ψηλὰ ὥς τὰ οὐράνια καὶ διαλαλοῦσε τὴ μεγάλη γιορτή, τὸ Πάσχα.

Ἔξαφνα, φάνηκε κάτω ὁ Δανήλας, ὁ καντηλανάφτης καὶ τοῦ φώναξε κάτι. Ὁ διάκος παράτησε τὶς καμπάνες γιὰ ν' ἀκούσῃ.

—Ὁ δέσποτας θυμώνει! τοῦ ἔλεγε ὁ Δανήλας.

Τότε ὁ διάκος ἄρχισε νὰ κατεβαίνῃ ἀτ' τὸ καμπαναριό. Μὰ σὲ κάθε σκαλοπάτι στεκόταν γιὰ νὰ ξεκουραστῆ κι' ἀνάσαινε βαρειά.

Ἡ παληὲς καλὲς μέρες ποὺ εἶχε περάσει σ' αὐτὸ τὸ καμπαναριό, τοῦ ξαναρχόντουσαν στὸ μυαλὸ καὶ τοῦ ξέσκιζαν τὴν καρδιὰ μὲ τὶς ἀναμνήσεις τους. Στ' αὐτιά του βούιζαν ἀκόμα οἱ ἀντίλαλοι τῆς μεγάλης καμπάνας κι' ἡ καρδιά του χτυποῦσε σὰν καρδιὰ πουλιοῦ πασμένου στὴν παγίδα.

Σὰν ἔφτασε κάτω, ὁ δεσπότης, ὁ ὁποῖος βρισκόταν ἐκεῖ, ἄρχισε νὰ τὸν μαλώνῃ:

—Σοῦ τῶπα χίλιες φορές, νὰ μὴν ἀνεβαίνῃς στὸ καμπαναριὸ χωρὶς τὴν ἄδειά μου.

—Μὰ γιατί, γιατί; ρώτησε ὁ διάκος.

—Γιατὶ δὲν ἐπιτρέπεται... Ἡ καρδιά σου εἶνε πολὺ ἀδύνατη...

—Ἄχ! δέσποτά μου! ψιθύρισε ὁ διάκος. Τὸ αἰσθάνομαι κι' ἐγὼ αὐτό... Λίγες εἶν' ἀκόμα ἡ μέρες μου! Μόλις ἀρχίζω νὰ χτυπάω τὶς καμπάνες....

—Τί;

—Ξαναθυμοῦμαι καὶ ξαναζῶ ὅλα τὰ περασμένα....

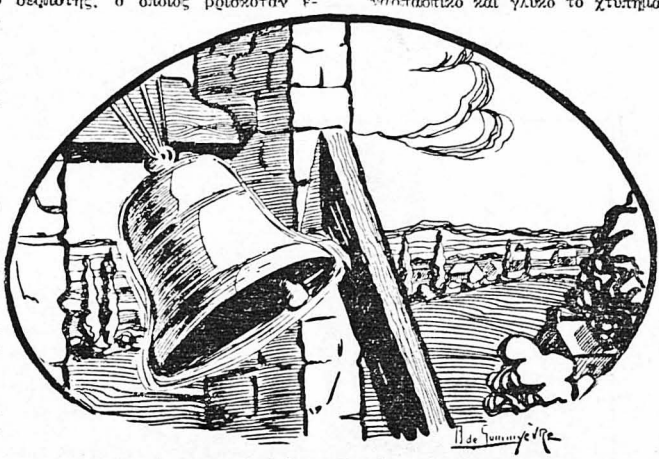

Ὕστερα ἀπὸ τὴ λειτουργία, ὁ δεσπότης κ' ὁ διάκος πήγανε στὸ σπίτι τοῦ προεστοῦ τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ τσουγκρίσουνε τὰ κόκκινα αὐγά. Στὸ τραπέζι τοὺς ἔβαλαν νὰ καθήσουν στὴν καλύτερη θέσι. Μόλις ἀπόφαγαν, ἀφοῦ ἔψαλλαν πρῶτα τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἄρχισαν τὶς κουβέντες.

—Ἡ φετεινὴ χρονιά, ἔλεγε ὁ δεσπότης, ἦταν —δόξα τῷ Θεῷ— καλή. Γι' αὐτὸ εἶμαι χαρούμενος. Ὡστόσο, ἔχω ἕνα μεγάλο καϋμό. Νά, ὁ διάκος μας δὲν μὲ ἀκούει καθόλου. Βρίσκεται πάντα ἀπάνω στὸ καμπαναριὸ καὶ χτυπάει τὶς καμπάνες τὴ σπιγμὴ ποὺ ἔχει τόσο ἀδύνατη καρδιά. Φοβᾶμαι πολὺ μὴν πάθει ἔτσι κανένα κακό.

Ὁ προεστὼς γέμισε μιὰ κοῦπα κρασί, τὸ προσέφερε στὸ διάκο καὶ τοῦ εἶπε:

—Πρέπει νὰ φυλαγόσαστε... Μᾶς εἶστε χρήσιμος.

—Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπάντησε ὁ διάκος. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἐξηγήσω, γιατὶ μὲ τραβάει πάντα ἡ καρδιά μου σιμὰ στὶς καμπάνες. Ὤ! ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε. Τὰ περασμένα μου πέθαναν πειὰ γιὰ πάντα.... Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς τὰ ξαναζῶ καὶ τὰ ξαναβλέπω μόλις βρίσκομαι κοντὰ στὶς καμπάνες καὶ τὶς χτυπάω. Αὐτὲς μοῦ ἔμειναν μόνο γιὰ νὰ μοῦ ξαναφέρνουν τὶς παληὲς ἀναμνήσεις. Τὰ βράδυα δὲν κλείνω μάτι κι' ὅλο κουβεντιάζω μὲ τὸ θάνατο: «—Πότε, τὸν ρωτάω, θὰ μ' ἐπισκεφθῆς;»

...Ὅταν, πρὶν ἀπὸ χρόνια, μ' ἕνα σάκκο στὸν ὦμο μου, ξεκίνησα ἀπὸ τὸ χωριό μου καὶ ἦρθα στὸ γειτονικὸ χωριὸ γιὰ νὰ μπῶ μαθητευόμενος διάκος στὴν ἐκκλησία του, ὁ δεσπότης μὲ ὑποδέχτηκε πολὺ ψυχρὰ καὶ μολονότι τὸν ἱκέτευσα νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ περάσω τὴ νύχτα μου σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ σταύλου του, αὐτὸς μ' ἔδιωξε κακὴν—κακῶς. Γύρισα ὅλο τὸ χωριό, ἀλλὰ κανένας δὲν μὲ δέχτηκε στὸ σπίτι του. Σὲ λίγο βράδυασε κι' ὁ βορρᾶς —ἦταν φθινόπωρο— δυνάμωσε. Κάθησα στὴν ἐξώπορτα τῆς ἐκκλησίας καὶ συλλογιζόμουν τί νὰ κάνω; Ποῦ νὰ γείρω τὸ κεφάλι μου; Τέλος ἀνέβηκα στὸ καμπαναριὸ κ' ἐκεῖ κοιμήθηκα. Τὸ πρωὶ μὲ ξύπνησαν τὰ περιστέρια. Ἦταν Κυριακή. Ὅταν ἦρθε ὁ καντηλανάφτης νὰ σημάνῃ τὶς καμπάνες, ξαφνιάστηκε, βλέποντάς με μπροστά του.

—Εἶμαι ὁ νέος μαθητευόμενος, τοῦ εἶπα. Ἀφῆστε νὰ σημάνω τὶς καμπάνες.

...Ἀπὸ πολὺ μικρὸς εἶχα μάθει νὰ χτυπάω τὶς καμπάνες μὲ ξεχωριστὴ τέχνη. Γι' αὐτό, ὅταν ἐκείνη τὴν Κυριακὴ ἄρχισα νὰ σημαίνω τὶς καμπάνες, ξεχύθηκε τόση μελωδία καὶ ἦταν τόσο συναρπαστικὸ καὶ γλυκὸ τὸ χτύπημά μου, ὥστε βγῆκαν ὅλοι οἱ χωριάτες ἔξω καὶ κύτταζαν ψηλὰ στὸ καμπαναριό. Ἀπὸ τότε ἔγινα ἀγατημένος σὲ ὅλους καὶ μὲ τὴ βοήθειά τους ζοῦσα. Ὁ δεσπότης δὲ μὲ ἤθελε, ἀλλὰ ἔκανε στραβὰ μάτια κι' ἔτσι ἔμεινα ὡς κωδωνοκρούστης.

...Μιὰ μέρα, καθὼς σήμαινα τὶς καμπάνες, εἶδα ἔξαφνα δυὸ γαλανά, γλυκὰ ματάκια νὰ μὲ κυττᾶνε ἀπὸ κάτω καὶ νὰ χαμογελοῦν. Ἦταν τὸ κορίτσι τοῦ δεσπότη. Ἔπειτα ἀνέβηκε ἀπάνω στὸ καμπαναριό, πιάσαμε τὴν κουβέντα καὶ γίναμε ἀχώριστοι φίλοι. Μιὰ μέρα τὴ φίλησα... Καὶ ἀπὸ τότε ἀγαπηθήκαμε τρελλά.

...Ὅταν τὸ ἔμαθε ὁ δεσπότης, ἔγινε θηρίο καί, παίρνοντας τὸ κορίτσι του, τὸ πῆγε στὴν πόλι γιὰ νὰ τὸ παντρέψῃ ἐκεῖ. Ἔχασα βέβαια τὴν ἀγάτη μου, μὰ μοῦ εἶχαν μείνει πιστοὶ φίλοι ἡ καμπάνες καὶ τὸ καμπαναριό. Μιὰ μέρα, ἐνῶ καθόμουν ἀπάνω στὸ καμπαναριό, ἀκούω: τὸν—τὸν—τὸν στὶς σκάλες. Ἀμέσως σταμάτησε ἡ καρδιά μου. Ἦταν ἐκείνη! Ἔτρεξε, μ' ἀγκάλιασε καὶ μοῦ εἶπε:

—Βασιλάκη μου, δὲ μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς ἐσένα. Σ' ἀγαπῶ!

...Ἀπὸ τὴ χαρά μου πετοῦσα. Ξαναγεννήθηκα, ἔγινα ἄλλος ἄνθρωπος. Τὴν ἔσφιξα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ τῆς ἔδωσα χίλια φιλιά.

...Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ χάνουμε καιρό. Ἂν μᾶς ἔβλεπε κανείς, εἴμαστε χαμένοι. Φύγαμε λοιπὸν βιαστικὰ γιὰ τὸ γειτονικὸ χωριό. Λένε, πὼς ὁ ἀριθμὸς 13 εἶνε γρουσούζικος. Ψέμματα! Εἶνε ὁ πιὸ τυχερὸς ἀριθμός! Γυρίσαμε δώδεκα χωριὰ καὶ εἴδαμε δώδεκα παπάδες, ἀλλὰ κανένας τους δὲ δέχτηκε νὰ μᾶς στεφανώσῃ. Στὸ δέκατο τρίτο χωριὸ ὅμως ἦταν ἕνας καλὸς παπᾶς. Αὐτὸς μᾶς στεφάνωσε κι' αὐτὸς μᾶς συμφιλίωσε μὲ τὸ δεσπότη, τὸν πεθερο μου.

...Τρία χρόνια ζήσαμε εὐτυχισμένα. Μὰ τὸν τρίτο χρόνο, μαύρη ἀρρώστεια πλάκωσε στὸ χωριό μας κι' ἡ πρώτη ποὺ πῆγε στὸν Παράδεισο, ἦταν ἡ γλυκειά μου γυναικοῦλα. Ἔφυγα τότε ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ καὶ ἦρθα ἐδῶ.

...Ἀπὸ τότε κάπου—κάπου μιὰ φωνὴ μέσα μου μοῦ λέει νὰ ἀνεβαίνω στὸ καμπαναριὸ καὶ νὰ σημαίνω τὶς καμπάνες.

...Νά, νὰ καὶ τώρα, φώναξε ὁ διάκος τελειώνοντας, ἡ ἴδια φωνὴ μὲ προστάζει ν' ἀνέβω καὶ νὰ χτυπήσω τὶς καμπάνες.

Καί, πρὶν προφτάσουν οἱ ἄλλοι νὰ τὸν κρατήσουν, ὁ διάκος βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρα, ἔτρεξε ἔξω, ἀνέβηκε στὸ καμπαναριὸ κι' ἔκλεισε πίσω του καλὰ—καλὰ τὴν πόρτα. Ἡ ἀτμόσφαιρα γέμισε σὲ λίγο ἀπὸ τοὺς γλυκούς, ρυθμικοὺς ἤχους τῶν σημάντρων.

Ὅταν, σὲ λίγο, σπάσανε τὴν πόρτα τοῦ καμπαναριοῦ κι' ἀνέβηκαν ἀπάνω, βρῆκαν τὸ διάκο ξαπλωμένο πάνω στὴ σανίδα τῆς μεγάλης καμπάνας μὲ τὸ πρόσωπό του ὠχρὸ καὶ τὰ μάτια του ἄχρωμα.

Ὁ Χάρος τὸν εἶχε ἐπισκεφθεῖ ἀνήμερα τοῦ Πάσχα...

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τοῦ ἔδινε τὸν χαρακτηρισμὸ αὐτό. Ὁ Θανασούλιας σήκωσε τοὺς ὤμους.

—Ὅπως ὁρίζεις.... πατέρα...., ἀπάντησε μ' ἕνα παράξενο κόμπιασμα.... Ἂς γίνει ἔτσι.

Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ὁ μετανάστης ἔσκυψε νὰ πάρῃ τὴν πίπα, ποὺ τοῦ εἶχε πέσει ἀπὸ τὴν ταραχή, ὁ ψάλτης σφύριξε στ' αὐτὶ τοῦ κὺρ Γιάννη:

—Μὴ διστάζεις, Γιάννη! Γρήγορα τὰ στεφανώματα.... Ὁ κόσμος εἶνε κακός. Ἡ ζήλεια ἔχει φαρμακερὴ τὴ γλῶσσα!....

Κι' ἔτσι, κεῖνο τὸ βράδυ ἀποφασίστηκαν ὅλα. Σὲ δυὸ βδομάδες θὰ τελείωνε ὁ γάμος. Κι' ἀμέσως τὸ ταξεῖδι.

Ὁ κὺρ Λαυρέντης ἔτριψε τὰ χέρια χαρούμενος.

—Καὶ τώρα, πᾶμε στοῦ Μουρέλα νὰ πιοῦμε τὸ κρασάκι μας. Νὰ ποῦμε τὰ καλορροίζικα καὶ τὰ στερεώματα. Ἀπόψε θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ κεράσω γώ!....

Καὶ τράβηξαν γιὰ τὴν ταβέρνα.

(Ἀκολουθεῖ)